

Dnr: 44/2024

2024-05-23

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se
U2024/00226

Remissvar avseende Utvecklat samarbetet för verksamhetsförlagd utbildning - långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen (SOU 2024:9)

Sammanfattning

Röda Korsets Högskola (RKH) har blivit inbjuden att inkomma med remissvar till utredningen *Utvecklat samarbetet för verksamhetsförlagd utbildning - långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen (SOU 2024:9)*.

- RKH ser positivt på att samordna arbetet med den verksamhetsförlagda utbildningen för sjuksköterskeprogrammen under förutsättning att lärosätenas autonomi respekteras.
- Vi noterar att enskilda utbildningsanordnare inte är representerade på nationell nivå i den föreslagna avtalsmodellen för vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning (VULF). Det bör säkerställas att enskilda utbildningsanordnare också omfattas av det centrala avtalet för att ha samma förutsättningar som statliga lärosäten.
- Det bör också säkerställas att enskilda utbildningsanordnare får samma förutsättningar när det gäller den löpande finansiering av det föreslagna it-stödet som statliga lärosäten. Antingen behöver de enskilda utbildningsanordnarna momsbefrias gällande den löpande finansieringen, alternativt kompenseras för den moms de betalar för att finansiera it-stödet.

3.1 Sverige bör arbeta för en förändring av artikel 31 i yrkeskvalifikationsdirektivet

Utredningens förslag: Regeringen bör arbeta för en förändring av artikel 31 i yrkeskvalifikationsdirektivet i syfte att möjliggöra att simulering kan godtas som klinisk utbildning på sjuksköterskeutbildningen.

Röda Korsets Högskolas ställningstagande

Röda Korsets Högskola är positiva till förslaget. Liksom i yttrandet över *Tryggare i vården* SOU 2022:35 anser vi att simulering bör godtas som klinisk utbildning och att det bör framgå av yrkeskvalifikationsdirektivet. Det är viktigt eftersom simulering och färdighetsträning vid kliniskt träningscentrum är effektiva läroprocesser som leder till patientsäkra förberedelser inför verksamhetsförlagd utbildning.

4.1 Ett nationellt kunskapsstöd för handledarutbildning bör utformas

Utredningens förslag: Nationella vårdkompetensrådet bör ges i uppdrag av regeringen att utforma en utbildningsguide för en generisk modulbaserad handledarutbildning på grundnivå. Uppdraget kan utföras av ett eller flera av de regionala vårdkompetensråden i nära samverkan med lärosäten som bedriver och utvecklar handledarutbildning för sjuksköterskor. Samordningen av lärosätena i detta arbete bör lämpligen ske av Sveriges universitets- och högskoleförbund.

Röda Korsets Högskolas ställningstagande

Röda Korsets Högskola är positiva till förslaget om en harmoniserad handledarutbildning, det vill säga en guide gällande basutbildningens innehåll för kliniskt handledande sjuksköterskor samt för påbyggnadskurs för huvudhandledare. Däremot anser vi att utbildningarnas genomförande bör styras av kursgivande lärosäte. Redan idag finns en gemensam handledarutbildning (Stepping stone) i Region Stockholm, en samverkan mellan de fyra lärosätena i Stockholm och regionen.

Utredningen bedömer att en harmoniserad handledarutbildning skulle öka tillgången till utbildade handledare. RKH:s erfarenhet är att de huvudsakliga problemen med tillgången till utbildade handledare inte beror på att handledarutbildningarna skiljer sig åt. Anledningar som de kliniska sjuksköterskorna oftast anger är möjligheten att få genomföra utbildningen på arbetstid, låg status på uppdrag som handledare, huvudhandledare och adjungerad klinisk adjunkt samt pressad arbetssituation i verksamheterna. En annan utmaning är att det saknas tillräckligt med erfarna sjuksköterskor som kan utbilda sig till handledare.

4.2 Ökad enhetlighet i bedömningen av sjuksköterskestudenters lärande bör främjas

Utredningens förslag: Nationella vårdkompetensrådet bör ges i uppdrag av regeringen att verka för en ökad harmonisering av bedömningsmetod och bedömningskriterier för verksamhetsförlagd utbildning på sjuksköterskeutbildningen.

Samordningen av lärosätena i detta arbete bör lämpligen ske av Sveriges universitets- och högskoleförbund.

Röda Korsets Högskolas ställningstagande

Röda Korsets Högskola ställer sig negativt till förslaget. Redan idag regleras vad en student ska kunna efter genomförd sjuksköterskeutbildning genom de nationella examensmålen i bilaga 2 till Högskoleförordningen (1993:100). En reglering av bedömningskriterier under den verksamhetsförlagda utbildningen innebär en reglering av kursplanernas lärandemål och i förlängningen vilka kurser som ska ingå i en sjuksköterskeutbildning. En sådan detaljstyrning skulle begränsa lärosätenas autonomi gällande utbildningens innehåll utöver den styrning som redan idag finns genom de nationella examensmålen.

6.1 Ett avtal för vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning bör ingå

Utredningens förslag: Staten bör ingå ett nationellt avtal för vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning (VULF) för sjuksköterskeutbildningen. Regeringen bör utse en förhandlingsperson med uppdrag att i dialog med parterna Sveriges Kommuner och Regioner och Vårdföretagarna utarbeta ett avtalsförslag.

Det nationella avtalet bör kompletteras med regionala avtal. Regeringen bör uppdraga till lärosäten med medicinska fakulteter att ingå regionala avtal med berörda lärosäten samt hälso- och sjukvårdshuvudmän i geografiska områden som lämpligen utgår från sjukvårdsregionernas och de regionala vårdkompetensrådens indelning.

Röda Korsets Högskolas ställningstagande

Röda Korsets Högskola är generellt positiva till förslaget och vill lämna följande synpunkter:

- Den avtalsstruktur och organisation som föreslås är att VULF-avtalet ska tecknas mellan staten som företrädare flertalet lärosäten, Sveriges kommuner och regioner samt Vårdföretagarna. Det innebär att enskilda utbildningsanordnare inte är representerade på nationell nivå i den föreslagna avtalsmodellen. Det bör säkerställas att enskilda utbildningsanordnare också omfattas av det centrala avtalet för att ha samma förutsättningar som statliga lärosäten.
- Om avtalsmodell D väljs för att konstruera VULF-avtalen är det viktigt att samtliga lärosäten anknutna till VULF-avtalet ingår i styrningen på regional nivå. I Region Stockholm där Karolinska Institutet skulle formera noden, utbildar de tre enskilda utbildningsanordnarna tillsammans en större andel sjuksköterskor än vad Karolinska Institutet gör. Det är därför viktigt att även de är representerade i den regionala nodens ledningsgrupp.

- När det gäller innehållet i VULF-avtalet ställer sig RKH positivt till att avtalet kan stärka omvårdnadsforskningen genom finansiering av såväl doktorander som postdoktorer inom den kliniska forskningen.
- RKH ser också positivt på förslaget om ekonomiskt stöd till studenter för att täcka merkostnader som uppstår vid VFU på annan ort än studieorten. Däremot behöver det vara valfritt för studenter att genomföra VFU på annan ort än studieorten då alla inte har möjlighet till det, exempelvis beroende på familjesituationen.

7.1 Ett nationellt it-stöd för verksamhetsförlagd utbildning bör utvecklas

Utredningens förslag: Regeringen bör ge Universitets- och högskolerådet i uppdrag att utveckla ett nationellt it-stöd för planering och samordning av platser för verksamhetsförlagd utbildning. It-stödet bör utvecklas och implementeras för samtliga högskoleutbildningar inom hälso- och sjukvårdsområdet, men i ett första steg för sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeutbildningarna. På längre sikt kan it-stödet omfatta även andra högskoleutbildningar med praktik, till exempel lärarutbildningarna.

Regeringen bör även tillskjuta tidsbegränsade finansiella medel för utvecklingskostnaden i syfte att främja en hög anslutningsgrad och därigenom maximera den nationella nyttan. It-stödet bör vara frivilligt att ansluta sig till. För lärosäten och vårdgivare som väljer att ingå i VULF-avtal bör det dock vara obligatoriskt att, som ett minimum, rapportera viss statistik om verksamhetsförlagd utbildning via it-stödet. När it-stödet har tagits i drift bör lärosätena stå för den löpande finansieringen och systemet tillhandahållas kostnadsfritt för hälso- och sjukvården. Lärosätenas kostnader för förvaltningen av it-stödet finansieras lämpligen med de medel som utredningen föreslår ska tillskjutas via VULF-avtalet för att stärka de utbildningsstödande strukturerna inom hälso- och sjukvården.

Röda Korsets Högskolas ställningstagande

Röda Korsets Högskola är positiva till förslaget. Det skulle främja såväl planering av kliniska utbildningsplatser som nyttjande av befintliga platser nationellt.

Gällande den tidsbegränsade finansieringen för utvecklingen av it-stödet, har RKH inget att invända men har vissa farhågor gällande den fortsatta finansieringen som lärosätena själva ska stå för. Beroende på hur finansieringen är tänkt att se ut är det viktigt att enskilda utbildningsanordnare får samma förutsättningar som statliga lärosäten. Antingen behöver de enskilda utbildningsanordnarna momsbefrias gällande den löpande finansieringen, alternativt kompenseras för den moms de betalar för att finansiera it-stödet.

7.2 Ansvarsfördelning och samordning av it inom universitets- och högskolesektorn bör förtydligas

Utredningens förslag: Regeringen bör se över ansvarsfördelningen och samordningen för it-stöd avseende utbildning och forskning inom universitets- och högskolesektorn i syfte att skapa en ändamålsenlig organisering som lägger grunden för moderna och säkra lösningar och ett effektivt nyttjande av resurserna för it.

Röda Korsets Högskolas ställningstagande

Röda Korsets Högskola ställer sig positivt till förslaget.

8.1 En lagstadgad skyldighet att medverka i utbildning åstadkommer inte fler platser för verksamhetsförlagd utbildning

Utredningens bedömning: En skyldighet för regioner och kommuner att medverka i utbildning bör inte införas i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Röda Korsets Högskolas ställningstagande

Röda Korsets Högskola delar bedömningen att en lagstadgad skyldighet för regioner och kommuner att medverka i utbildning inte bör införas i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

9.1 Privata vårdgivares medverkan i utbildning bör främjas men inte regleras i lag

Utredningens förslag: Regeringen bör ge Upphandlingsmyndigheten i uppdrag att ge stöd åt regioner och kommuner som anlitar privata utförare. Stödet bör omfatta att sammanställa relevant statistik om privata vårdgivare och att utarbeta goda avtalsmodeller och annan vägledning i syfte att främja privata vårdgivares möjlighet att tillhandahålla platser för verksamhetsförlagd utbildning.

Röda Korsets Högskolas ställningstagande

Röda Korsets Högskola är positiva till förslaget.

Dnr: 44/2024
2024-05-23

I detta ärende har Susanne Georgsson varit beslutande och kvalitets- och samverkansansvarig Karin Holmvall har varit föredragande.

Huddinge den 23 maj 2024

Susanne Georgsson
Rektor
Röda Korsets Högskola

Document history

COMPLETED BY ALL:

23.05.2024 08:45

SENT BY OWNER:

Lydia Lindgren • 23.05.2024 08:40

DOCUMENT ID:

BylWHDn7R

ENVELOPE ID:

rJM0lrwn7A-BylWHDn7R

DOCUMENT NAME:

Röda Korsets Högskola remissvar SOU 2024.9.pdf

6 pages

Activity log

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
1. Susanne Georgsson	Signed	23.05.2024 08:45	Email	IP: 193.11.166.120
susanne.georgsson@rkh.se	Authenticated	23.05.2024 08:44	Low	IP: 193.11.166.120

* Action describes both the signing and authentication performed by each recipient. Authentication refers to the ID method used to access the document.

Custom events

No custom events related to this document

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above. Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR compliant

eIDAS standard

PADES sealed